

KIRKEN UNDERVISER

Undervisningsmodeller | Praktisk pædagogisk arbejde | Kirkeligt børne- og ungdomsarbejde | Andagter og gudstjenester | Anmeldelser og litteratur

Marts | 2011

– Det aktuelle tidsskrift for kirkens pædagogik og undervisning

METODE TIL AT FORTÆLLE

DEN LEVENDE JULEKALENDER

– Fortællinger i kirkerummet

DET TREDJE RUM

– Teori om retorik

>4

TEMA:

FORTÆLLINGER FRA EN ØLKASSE
– OG ANDRE METODER

Leder

Har vi ikke alle oplevet at blive re-
vet med af en fortæller?
Levende fortælling er en uovertruf-
fen metode til at formidle ægte,
store følelser og længsler, elemen-
ter af tro og etik, kultur og tradition.

De, der beskæftiger sig med fortæl-
ling i praksis, har derfor altid efter-
spurgte nogle enkle regler at holde sig
til for at kunne optimere metoden,
været opsat på at lære af de gode fortællere for at lure teknikken af.
„Hvordan kan vi fastholde og fængsle vore tilhørere?“ Sådan spørger
vi i dag i kirkens undervisning og sådan spurgte præsterne i oldkirken
såmænd allerede deres biskop Augustin i byen Hippo i Nordafrika i år
400 – de var fortvivlede over, hvor svært det var af fange interessen og
holde styr på de uregerlige hold af dåbs-aspiranter. Og som svar skrev
kirkefaderen Augustin sit berømte pædagogisk skrift: „Om at undervise
begyndere (i den kristne tro)“ til støtte for de præster, som skulle formidle
troslæren og kristendommens grundfortælling til folk, der gerne ville
døbes.

Augustin giver sine præster tre råd, som er lige så aktuelle i dag som i år
400:

- Sørg for at have styr på hvad du overordnet vil formidle, hvad der er
kernen, hovedtemaet, selve essensen i din fortælling.
- Gør dig helt klart hvor du vil begynde og hvor du vil slutte. Det gæl-
der både hvorvidt du skal fatte dig i korthed eller ej, og om du skal ud-
trykke dig elementært eller mere intellektuelt.

Det er underordnet, siger Augustin til sine præster, hvorvidt de minutøst
husker alle detaljer i fortællingen, og (hvad præsterne fejlagtigt troede)
om de forbereder sig ved krampagtigt at terpe indholdet.

- Nej, langt den største betydning tillægger Augustin, hvordan det er
muligt at få undervisningen gennemsyret af begejstring og glæde, at
underviserens hele attitude rummer en interesse for og kærlighed til tilhø-
rerne, som har ønsket at blive døbt. For jo mere det lykkes at afspejle tro-
ens glæde, jo mere appellerende vil fortællingen være. Augustin henviser
i den forbindelse til 2.Kor. 9,7 „for Gud elsker en glad giver“ og kom-
menterer at citatet gælder såvel i pengemæssig som i åndelig henseende
om formidling af det glade budskab.

Disse gode råd er lige aktuelle i dag!

Anne Marie Boile Nielsen
Redaktionssekretær

Kirken Underviser

- er et tidsskrift til inspiration for alle i kirkens
forskellige former for undervisning
- praktisk hjælp til det pædagogiske arbejde i
menigheden og det kirkelige børne- og
ungdomsarbejde
- undervisningsmodeller til brug for børn, unge og
voksne
- forslag til andagter og gudstjenester
- teologisk-pædagogisk information
- anmeldelser og omtale af nye undervisningsma-
terialer og litteratur med relevans for det
pædagogiske arbejde i kirke og menighed

www.kirken-underviser.dk

Redaktion

Mogens Bering Rasmussen, Keld Balmer Hansen
(ansv.), Inger Margrethe Mikkelsen, Anne Marie
Boile Nielsen (ansv.), Benthe Kleon Jeppesen,
Kirsten Søgaard, Inge Lise Reiche, Anne-Marie
Hartoft-Jacobsen

Redaktionssekretær: Anne Marie Boile Nielsen
Peter Bangs Vej 1, 2000 Frederiksberg,
tlf.: 38 38 41 26

Sats, layout: Jesper Nord, Unitas Forlag a/s
ISSN: 1602-2785

Udgiver:

UC DIAKONISSESTIFTELSEN

3K uddannelsen
Peter Bangs Vej 1, B
2000 Frederiksberg
tlf.: 38 38 41 20
www.3k.diakonissen.dk

Målsætning:

Formålet med uddannelse til professionsbachelor i
kristendom, kultur og kommunikation (3K) er at
kvalificere til selvstændigt at kunne tilrettelægge,
organisere og gennemføre opgaver inden for
kommunikation, undervisning, omsorg og ledelse i
forbindelse med kristendoms- og kulturformidling i
folkekirken, frikirker, kirkelige organisationer og
andre foreninger, organisationer og institutioner.

Tryk: Reklametryk, Herning

Abonnement:

Årsabonnement (4 numre) kr. 235,-
Løssalg kr. 75,-
Henvendelse til:
Kirken Underviser c/o Unitas Forlag
Peter Bangs Vej 1
2000 Frederiksberg tlf.: 36 16 64 81
E-mail info@unitasforlag.dk

indhold

04 TEORI OM RETORIK, „DET 3. RUM“

af Liselotte Dam Jensen

06 METODEN I STUDIE KREDSBOGEN „OG OGSÅ THOMAS VAR MED“

af Bruno Rasmussen

08 „SKOLEBØRN FORTÆLLER OM BIBELSKE PERSONER“

fra Skoletjenesten i Køge: Birgitte Krog

10 „JULEKALENDER, FORTÆL- LINGER I KIRKERUMMET“

af Helmer Breindahl

14 - METODE TIL AT FORTÆLLE

af Flemming Kloster Poulsen

16 - OM FORLØB FRA SKOLETJENESTEN I RANDERS

af Flemming Kloster Poulsen

18 BOGANMEDELSER

„Det tredje rum

Liselotte Dam-Jensen, cand.mag. retoriklærer,
Pastoralseminariet København, lldj@km.dk

At slippe det faste greb

Hun havde sat sig for at fortælle H.C. Andersens eventyr om den lille pige med svovlstikkerne i alle dets detaljer. For at være teksten tro. Fra at det havde været grueligt koldt nytårsaften, snefnuggene var faldet i den lille piges lange, gule hår og hvordan det var sket, at hun havde mistet sine tøfler. Undervejs afbrød hun ofte sig selv med et ærgerligt: „Nej, jeg kan ikke..“ og ledte febrilsk i teksten for at hente et par nye stikord, der kunne bringe hende videre. Men da den lille pige med svovlstikkerne strøg den første stik, og så sig selv sidde foran en stor og varm jernkachelovn, slap fortælleren sit faste greb om historiens oprindelige udgave. Hun glemte sig selv og lod sig rive med af det, hun så på sin indre billedskærm og af det, hun mærkede, hørte og følte i mødet med fortællingen. Hun gjorde så at sige fortællingen til sin; skar den til og udvalgte med sikker hånd de konkrete, sansede detaljer, vi havde brug for for at forstå den. Fortællingen gav mening her og nu, og vi kvitterede med dyb koncentration, tilbageholdt åndedrag og tavs-

hed. Vi havde oplevet historien om den lille pige med svovlstikkerne på et andet plan. I et tredje rum. Oplevelsen står tilbage som en særlig betydningsfuld stund i et undervisningsforløb med fortællekunst på Pastoralseminariet i København, hvor jeg til daglig underviser i retorik, stemmebrug og historiefortælling. For hvad er det lige præcist, der sker i sådanne værdifulde øjeblikke, hvor vi oplever et særligt nærvær med andre og en koncentration om det vi er sammen om?

Det tredje rum

I min undervisning kalder jeg det øjeblik for det tredje rum. Det tredje rum er dér, hvor fortællerens og tilhørernes horisonter smelter sammen. Vi oplever fortællingen på et plan, hvor vi ikke længere tænker på, at der er en tekst 'til stede', men hvor fortællingen bliver til her og nu i et samarbejde mellem fortæller og tilhørere. Som i den gode samtale er der nærmest knyttet en pagt mellem fortæller og tilhørere. Tilhørerne forpligter sig på at hjælpe fortællingen frem ved at lytte aktivt, og

fortælleren forpligter sig på at skabe sammenhæng og mening med sin fortælling.

En grundlæggende forudsætning for, at det tredje rum kan opstå, er, at der i undervisningen er opbygget en tillidsfuld atmosfære. Det kan for nogen opleves grænseoverskridende at skulle fortælle for andre. Mange af os har vænnet os til at dele vores liv med venner på face-

» Fortællingen gav mening her og nu, og vi kvitterede med dyb koncentration, tilbageholdt åndedrag og tavshed

book, men i mundtlige fortællerum kræver det ofte lidt mod at give noget af sin egen historie til andre. Et trygt fortællerum udspringer af en fælles bevidsthed om, at vi som fortællere og tilhørere er i et gensidigt afhængighedsforhold. Som fortæller er jeg afhængig af mine tilhøreres velvilje til at give mig taletid og opmærksomhed. Vil jeg fortælle

» I mundtlige fortællerum kræver det ofte lidt mod at give noget af sin egen historie til andre

om en rejse, der har betydet noget særligt for mig, men fornemmer min tilhørers kedsomhed, og ser hans flakkende øjne checke mobilen, så vil min fortælling langsomt ebbe ud. Omvendt kan det være udfordrende at skulle lytte aktivt i længere tid, hvis fortælleren ikke forpligter sig på at lade fortællingen komme indfra, så andre kan leve med i den. Fortælleren må vove at kaste sig ud i at stå centralt med sin fortælling. Vove at placere sig i det åbne rum, der udspringer af tilhørernes forventninger om at blive underholdt og beriget. Enten er fortælleren der, eller også er han ikke. Blokerer han af angst for at placere sig centralt i rummet, ser jeg det som min rolle at støtte processen ved enten at opmuntre ham til at komme igen lidt senere eller også appellere til, at han oplever sin fortælling på sin indre skærm. Det gør jeg ved at stille åbne spørgsmål til fortællingens geografi (hvordan ser der ud?), konkrete detaljer og replikker. Det er vigtigt, at den enkelte fortæller oplever det at fortælle som en proces, drevet af nysgerrighed, så han får lyst til at gå på vandring i sin fortælling igen og igen og igen...

Øvelser med fortællegrupper
For at skabe de bedste betingelser for at dette kan ske, arbejder jeg med fortællegrupper med højst 10

» Det handler om at lege fortællingen frem, bruge sin kreativitet og eksperimentere med indhold og udtryk.

deltagere. Fortælleforløbet er delt over to dage. Den første dag indleder jeg med små øvelser, og jeg beder deltagerne om at have forberedt en fortælling fra deres eget liv til dagen. Små livsfortællinger rummer ofte erfaringer, andre kan identificere sig med, og de kan dermed skabe grobund for et fællesskab. Og så er der en særlig drivkraft i at fortælle dem. Når jeg fortæller om mit eget liv skal jeg ikke gøre mig anstrengelser for at se fortællingen på min indre billedskærm, for jeg ved på forhånd, hvordan det hele så ud, lugtede, lød, føltes og smagte. Det at lytte til en andet menneskes livsfortælling opleves af de fleste som en berigelse, både fordi fortællingen kan sige noget interessant om fortælleren, og fordi den giver tilhøreren mulighed for associere til eget liv og dermed mulighed for at lære noget nyt om sig selv. På samme måde kan det at samle,

» Fortælleren må krybe ind i fortællingen for at kunne fortælle den.

strukturere og erkende sine oplevelser gennem en fortælling være som at 'gå på vandring' i sit liv og se nye spændende sammenhænge.

Men jeg kan pludselig også blive overrasket over, hvad der ligger på min 'indre harddisk', når jeg er i gang med at fortælle. Jeg kan komme til at ryge ud ad en tangent og opleve, at min fortælling bliver for privat. Her er det vigtigt at mærke efter om historien er klar til at blive mødt af andre – og om den skal mødes af andre på et fortælleværksted.

Målet er at inspirere til, at deltagerne finder deres egen indre fortælleglæde og bliver klar over, hvilke muligheder de har for at levendegøre en fortælling. Det handler om at lege fortællingen frem, bruge sin kreativitet og eksperimentere med indhold og udtryk.

Fri mundtlig fortælleform

På fortælleværkstedets anden dag beder jeg deltagerne om at forberede en fortælling med afsæt i en bibelsk tekst. For at kunne opnå en fri, mundtlig fortælleform, skal de forberede sig uden brug af manuskript eller stikord. En del nyuddannede teologer finder det udfordrende at skulle genskabe bibelske fortællinger med egne ord og med afsæt i det, de sanser i mødet med dem. Fra universitetet har de erfaring med en anden arbejdsform, og nogle vil derfor i første omgang enten lave en fortælling, der næsten ordret følger den bibelske tekst eller også lave en akademisk udlægning af den.

Men arbejdet med bibelske fortællinger adskiller sig ikke fra arbejdet med andre typer fortællinger. Både fortællingen om den lille pige med svovlstikkerne og fortællingen om Maria Magdalene foran Jesu' grav bliver levendegjort af det engagement, den vilje og det mod, som fortælleren får, når hun slipper teksten og lader fortællingen gennemstrømme af sit eget sanseapparat. Fortælleren må i begge tilfælde krybe ind i fortællingen for at kunne fortælle den. I denne arbejdsproces får teologerne ofte en dybere forståelse af de bibelske tekster og her inspiration til nye teologiske overvejelser. Og i den proces er det ikke sjældent, at jeg oplever en gryende fortælleglæde.

Der er noget særligt livgivende ved at fortælle historier og lytte til historier. Jeg tror, at drivkraften er glæden ved at skabe mening i fællesskab med andre mennesker.

Fortællinger er lære med liv i

Bruno Rasmussen, sognepræst i Nærum,
brra@km.dk

Mange har haft glæde af Bruno Rasmussens studiekredsbøger, hvor fortælling er et grundelement.

I denne artikel redegør forfatteren selv for, hvad metoden er i hans nyeste udgivelse:

»Og også Thomas var med – noget om at være kristen«

I forordet til Hjemmenes Billedbibel (Lademann 1972) fortæller Anna Sophie Seidelin, at hun og hendes mand engang læste korrektur på en ny udgave af Bibelen, og hun skrev: „Vi læste ... i den bog, der er blevet til over et tidsrum af et par tusind år.

Vi læste om naturkatastrofer ... om storrig, der opstod og gik under, om mænd og kvinder, der havde de samme sorger og glæder, som vi kender, begik de samme dumheder, som vi, kæmpede de samme kampe som vi ... tabte og vandt i deres forsøg på at leve som ordentlige rigtige mennesker ... ligesom vi ... “

I Bibelen er der fortællinger om almindelige mennesker. Der fortælles om deres tro og tvivl, deres sorger og glæder. Det handler om deres nederlag og sejre og om noget, enhver kender til. Naturligvis handler Bibelens fortællinger også om Gud. Det handler om Guds forhold til mennesker – engang. Det handler om Guds forhold til os – i dag. Bibelens fortællinger handler om det, der er væsentligt i tilværelsen – både i forhold til os selv og i forhold til andre og Gud. De handler om essensen i eksistensen – om glæder

og sorger, tro og tvivl, sejre og nederlag, muligheder og liv trods alt.

Og også Thomas var med

I bogen „Og også Thomas var med – noget om at være kristen “ (Unitas Forlag 2010) gennemgår jeg forskellige begreber og fænomener i troslæren (bl.a. Trosbekendelsen, De ti Bud, Fadervor, dåb og nadver).

Jeg knytter disse gennemgange sammen med genfortællinger af beretninger fra Det nye Testamente. Jeg gør det, som disciplen Thomas måske (med tryk på måske) kunne have gjort det. Jeg gør det med overvejelser, som disciplen Thomas måske (med tryk på måske) kunne have haft – med overvejelser enhver kan gøre sig den dag i dag. Mit udgangspunkt er nemlig, om Thomas adskilte sig væsentligt fra de andre disciple, og om han adskiller sig væsentligt fra os.

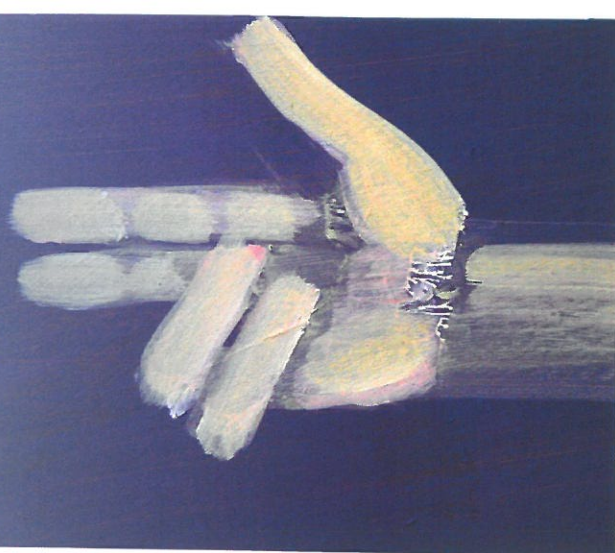
Når jeg i bogen fortæller, som Thomas måske kunne have fortalt det, er det for at understrege, at Bibelen ikke kun handler om men-

nesker engang for længe siden. Den handler om os den dag i dag. I genfortællingen inddrager jeg andres og egne erfaringer af glæder og sorger, af tro og tvivl, af nederlag og sejre, muligheder og liv trods alt. Det er min hensigt at fortællingen i overført betydning skal handle om Gud og enhver her og nu. Når bogens titel er „Og også Thomas var med“ er det for at gøre opmærksom på, at også vi selv – som de tvivlere vi måske er – er med både i de bibelske beretninger og i den flok, der hører til hos Gud.

Troslære er nødvendig. Det er nødvendigt med overvejelser og forklaringer af begreber og fænomener i troslæren. Men troslære kan godt være svær at forstå, og troslære kan være svær at huske. En fortælling er som regel nemmere at forstå og at huske. De bibelske fortællinger er det i hvert fald. Jeg har oplevet, det er godt at kombinere troslære og bibelfortælling. Det er godt at kombinere forklaring og fortælling. I fortællingerne får begreberne kød og blod. Fortællingerne er lære med liv i.

At fortælle for andre

Mon ikke mange har erfaret, at fortællinger er mere spændende og levende end oplæsning – både for den, der fortæller, og for den, der får fortællingen fortalt. Det gælder hvad enten man er barn eller ung, konfirmand eller voksen og ældre.

Men det kræver noget mere at fortælle for andre end at læse noget for nogen. Det er vigtigt, når man fortæller for andre, at man ikke forsøger med vold og magt at huske hvert eneste ord og hver eneste uvæsentlige detalje. Det er også vigtigt at huske, at en fortælling er noget andet et referat. Referatet er en objektiv og ofte uengageret gengivelse af et eller andet. Fortællingen er en subjektiv og engageret gengivelse af noget, der betyder noget for os. I fortællingen lægges der vægt på essensen, pointen og højdepunktet. I fortællingen inddrager man sine egne og andres oplevelser, erfaringer og tanker. Med andre ord inddrager man både sin egen og andres eksistens.

Fortæller man f.eks. Lignelsen om Den fortabte søn, bliver den først vedkommende for alvor, hvis den handler om os selv og noget af det, man selv kender til. Det samme gør sig gældende, når man fortæller om Zakæus, De små børn, Kvinden der blev grebet i ægteskabsbrud, Stormen på søen eller hvad det i øvrigt kan være. Naturligvis skal genfortællingen aldrig kun handle om én selv eller andre, men den skal handle om erfaringer og oplevelser, der er grundlæggende og alment menneskelige. I genfortællingen af de bibelske beretninger skal man kunne genkende noget af sig selv og ens eget liv. Når Jesus i sin tid fortalte sine lignelser, var det for at man skulle kunne genkende noget af sig selv og andre i de lignelser,

man fik fortalt. Det var for at man skulle lære noget mere – både om livet og om Gud. Når Jesus i sin tid gjorde undere, var det også for at man skulle lære noget mere om livet og Gud – og de muligheder, man stadigvæk har.

Hvordan kommer man i gang

Vil man i gang med at fortælle bibelhistorier, er der masser af fortællinger i de fire evangelier i Det nye Testamente, man kan bruge. De er korte og som regel også klare. De er væsentlige og lærer os både om Gud og livet og os selv. For at komme i gang med at fortælle, kan man læse genfortællinger, andre har skrevet. Bl.a. kan jeg anbefale:

- „Menneskesønnen“ af Peter Madsen (en tegneserie),
 - Johannes Møllehaves børnebibler,
 - „De Mindstes Bibel“ af Synne Garff.
 - „Bibelen – fortalt for store og små“ af Ingrid Schrøder Hansen.
- Man er nødt til „at gøre sig fri af den bibelske tekst“. Det betyder ikke, at man skal forkynde noget andet, end teksten gør, men det betyder at man ikke skal huske det hele. Først og fremmest skal man tænke på, hvad det er, der er tekstens essens. Hvad er det, der er vigtigt? Hvor er og hvad er pointen? (Det er næsten som når man fortæller en viis. Detaljerne spiller ikke den store rolle. Det er pointen og overraskel-

sen, der er væsentlig.) Hvad siges der om Gud og vort eget liv?

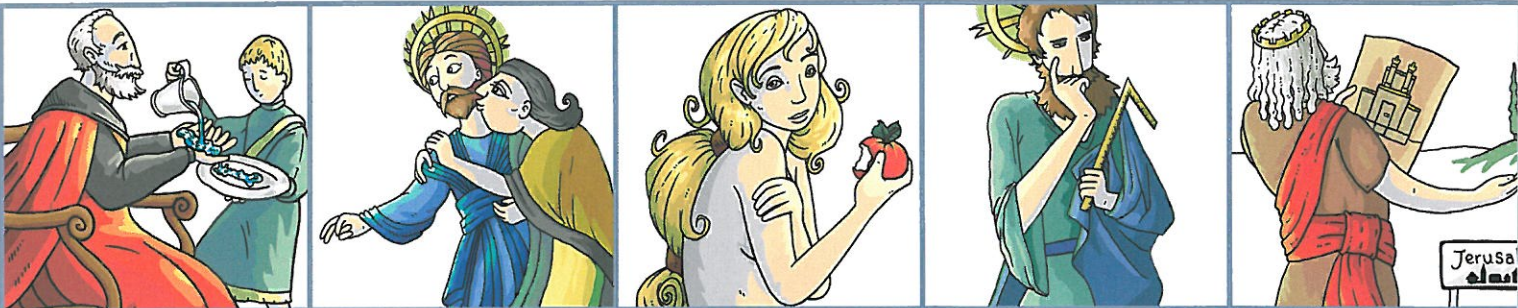
For at kunne huske historien bedre, er det godt, at man sætter den lidt i system:

- Man kan lave en oversigt over teksten.
- Man kan overveje, hvem der er hovedperson(er) og biperson(er).
- Man kan være opmærksom på modsætninger (f.eks. Martha og Maria, tolderen og farisæeren, menneskets afmagt og Guds magt).
- Man kan være opmærksom på gentagelser og „tre-trins-raketter“ (f.eks. i Lignelsen om Den barmhjertige Samaritan og i Lignelsen om De betroede talenter).

Da jeg selv begyndte at fortælle og havde svært ved at huske detaljer, fandt jeg ud af, at det gælder om bare at gå i gang og være opmærksom på, at det ikke er et fejlfrit referat, der skal leveres. Det er en livgivende fortælling, man selv lever med:

- Man skal være klar over, hvordan man begynder og ender.
- Man kan fortælle den for sig selv nogle gange, og danne sig billeder i sit eget hoved.
- Man kan have oversigt og stikord med på en seddel.
- Man kan have tegninger og billeder med.

Men det vigtigste er vel, „at man har noget på hjerte“ og fortæller med liv og med sjæl. Først da kommer fortællingen os ved.

Af Birgitte Krogh, teolog og Sidsel Leth Svensson, lærer. Folkekirkens Skoletjeneste i Faxe, Stevns og Køge, bk@skolekirkekoeg.dk

Bibelens Personer

‘Bibelens Personer’ er ikke den mest inspirerende titel til et undervisningsprojekt. Alligevel er projektet et af de mest succesfulde for Folkekirkens Skoletjeneste i Faxe, Stevns og Køge. Opskriften er en kombination af sjov og kernefaglighed.

De bibelske fortællinger er i fokus gennem hele undervisningsprojektet, hvor hovedpersonerne er indgangen til fortællingerne, og som introduktion til forløbet starter eleverne med at spille ‘profetkort’. Efterfølgende tages spillet frem, når der sidst i timen er tid til overs. På den måde erfarer eleverne, at de bliver bedre til spillet jo mere de kender til de personer og fortællinger, som de arbejder med gennem 10 lektioner.

Sjov og faglighed

Kristendomskundskab er et lille fag i folkeskolen. Derfor skal timerne bruges bedst muligt. Fagets trinmål skal opfyldes, men samtidig er det ikke forbudt for eleverne at have det sjovt. Tværtimod!

I undervisningsprojektet ‘Bibelens Personer’ (målrettet 4. - 6. klasse) bliver kortspillet Profetkort brugt som en rød tråd gennem 10 lektioner. Eleverne får et overblik over Bibelens vigtigste personer og et redskab til at tolke og forstå de historier, som personer optræder i. Dernæst er spillet sjovt. –Eleverne spørger ligefrem, om de ikke må spille videre i frikvarteret!

Profetkort

‘Profetkort’ er et kortspil, som skoletjenesten har udviklet. Konceptet ligner de gamle bilkort, hvor 3-4 elever spiller sammen. 40 bibelske personer har forskellige point i kategorierne: Tro, alder, berømmelse og bibelscore. Hver spiller lægger et kort på bordet, og den, som scorer højest i den valgte kategori, vinder runden. Er man så heldig at have en profet på hånden, skal de andre spillere oplyse, hvem de sidder med. Det giver en taktisk fordel, men det har også den pædagogiske sidegevinst, at eleverne er nødt til at huske på, hvilke kort der er gode og hvorfor. De skal med andre ord lære fortællingen bag de bibelske personer at kende. Hvorfor er Judas eksempelvis god i berømmelse, men dårlig i alder og tro?

Liv, død og ny begyndelse

Et andet vigtigt element i undervisningsprojektet er at lære eleverne, hvordan de fleste bibelske fortællinger kan tolkes ud fra treklangen: liv (skabelse), død (undergang/synd) og ny begyndelse (håb/tilgivelse). Alle fortællinger har en elementær struktur, således at den har en begyndelse, en midte og en slutning, men ofte indeholder grundfortællinger også andre typer strukturer, som er med til at pointere vigtige grundvilkår i tilværelsen. Her kan man tænke på eventyrets struktur: »hjemme – ude – hjemme«. I religiøse fortællinger er der i stedet en struktur, som hedder »liv – død – ny

begyndelse», hvor der er noget som må gå til grunde for at noget andet kan blive skabt.

Skoletjenesten viser i undervisningsoplægget en række eksempler på denne treklang. F.eks. fortællingen om Abraham og Isak. Den barnløse Abraham får endelig i en høj alder en søn med Sarah (liv). Gud beder i en drøm Abraham om at dræbe sin søn (død), men en engel forhindrer i sidste øjeblik Abraham i at dræbe Isak (ny begyndelse). I lignelsen om den fortabte søn er der først harmoni i familien (liv), indtil den yngste søn vælger at få sin arv udbetalt, drager bort og går i hundene (død). Sønnen vender forarmet tilbage og bliver tilgivet (ny begyndelse).

Undervisningsplan

Projektmaterialer består af 6 sæt profetkort og et undervisningsoplæg med lærervejledning, undervisningsplan og en lang række kopisider. Undervisningsoplægget er meget konkret, og alle opgaver kan serveres for eleverne ved hjælp af lækre kopisider.

Læreren kan naturligvis sætte sin egen projektplan sammen. Skoletjenestens forslag er en ramme, som læreren kan støtte sig til i højere eller mindre grad, men planen ser således ud:

1. lektion: Eleverne introduceres til projektet og spiller profetkort.
2. lektion: Læreren læser udvalgte bibelske genfortællinger højt for eleverne, der herefter arbejder med fortællingerne (ud fra kopiark).
3. lektion: Eleverne præsenteres for treklangen: liv, død og ny begyndelse. Eleverne arbejder herefter med treklangen ud fra sidste lektions fortællinger (ud fra kopiark).
4. lektion: Eleverne arbejder med fortællingen om Jesus (kopiark), og fælles i klassen inddrages treklangen – liv, død og ny begyndelse – over Jesus fortællingen.

5.+6.+7. lektion: Eleverne vælger en bibelsk person, de vil arbejde i dybden med ud fra kopiark og anden research.

8.+9. lektion: Eleverne fremlægger deres arbejde for resten af klassen.

10. lektion: Som afslutning på projektet skal eleverne placere de bibelske personer i forhold til bibelkronologi og genrer. Der er naturligvis kopiark til evalueringen.

Illustrationer

Det er ikke ligegyldigt, hvordan skolemateriale ser ud. Tegninger skal appellere til børn, men de skal som gode illustrationer også tale sammen med og uddybe fortællingerne. Illustrationerne til 'Bibelens Personer' er tegnet af Marie Dyekjær Eriksen. Nogle er skabt som humoristiske parafraser af kendte kunstværker, og de sætter kulør på patriarker såvel som apostle.

Om Folkekirkens Skoletjeneste

Folkekirkens Skoletjeneste i Faxe, Stevns og Køge udvikler hvert år 8-10 undervisningsprojekter til kommunernes skoler i kristendomskundskab. Alle projekter tager udgangspunkt i kristendomskundskab som et kundskabsformidlende fag jf. folkeskoleloven og følger undervisningsministeriets trinmål (Fælles mål 2009). Alle projektmaterialer er gratis, men de er som udgangspunkt kun tilgængelige lokalt.

Jeg underviste min 6. klasse i materialet »Bibelens personer« inden jul. Projektet var for det første MEGET simpelt at forberede sig på, da hele fremgangsmåden / undervisningsforløbet var opsat i punktform og meget

overskueligt. Udover at forløbet fra gang til gang »kun« var til en times undervisning – som kristendom ofte kun undervises i på en alm. folkeskole – så var der også bud på et evt. videre arbejde med materialet. Især bibel- spillekortene var en succes til både at lære de forskellige personer at kende (god og kort info om hver person), men også til at bruge på en anderledes faglig måde, når der f.eks. var ventetid pga. gruppearbejde.

Mine elever var meget glade for gruppearbejdet, hvor de skulle »gå i dybden« med en valgfri bibelperson. Der blev både udarbejdet fine plancher, men også powerpoints. Også arbejdet med treklangen blev modtaget rigtig godt. Hele materialet var med meget fine illustrationer og super nemt at kopiere fra. Meget overskueligt og gennemtænkt materiale.

Louise Gram Schjoldager,
lærer på Sct. Nicolai skole, Køge

»... Da eleverne skulle arbejde med personerne/opgaverne, fik flere en »aha« oplevelse. De kunne forbinde personerne med Profetkortene. Så vi tog igen Profetkortene frem, men denne gang med spilleregler. Jeg skal lige love for, at der blev spillet Profetkort. Eleverne er så glade for spillet, at de selv laver nye regler, og de har sagt, at kortene ikke skal pakkes væk men ligge fast i klassen, så de kan spille i frikvartererne. Ved at undervise med dette fremragende materiale fra Folkekirkens Skoletjeneste, har eleverne desuden fået mulighed for at arbejde med deres egen læringsstil, hvilket tilgodeser hver enkelt elev. Nu mangler jeg bare at evaluere med eleverne, og dertil vil Cooperative Learning være en god undervisningsform. »

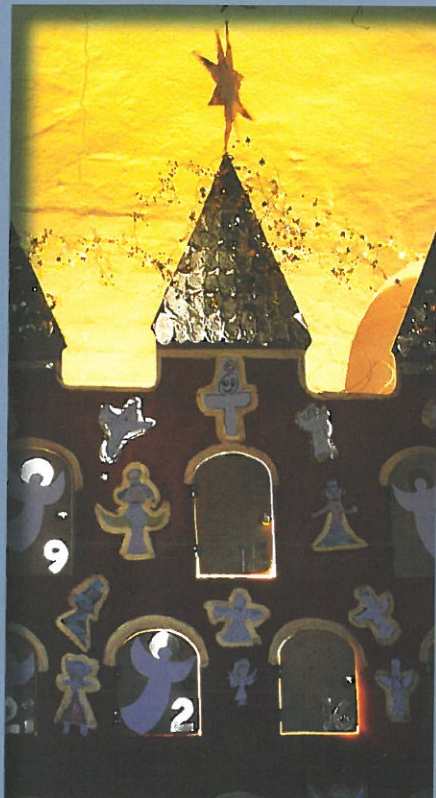
Pernille Børsting,
lærer på Gørslev skole

Af Helmer Breindahl, medinitiativtager til den levende julekalender, helmerbreindahl@privat.dk

Den levende julekalender

I Tersløse sogn på Vestsjælland har de i kirken lavet en julekalender for alle sanser, og gennem seks år er lokale børn, erhvervsdrivende, pensionister og kor blevet engageret i forberedelsen.

24

14

8

22

19

I Tersløse ved Dianalund på Vestsjælland har vi forsøgt noget nyt. Kirkens organist, Lea Daescu, fik i 2005 den idé, at vi i kirken skulle lave en levende julekalender som modstykke til de mange julekalendere i TV, der fyldte dagene i december.

Både lokale børn, erhvervsdrivende, pensionister, musikere og kor er gennem 6 år blevet engageret i forberedelserne, der begynder tidligt på året – i hvert fald inden sommerferien.

Der er ikke tale om en almindelig julekalender, men en julekalender i flere dimensioner. En julekalender med levende lys, levende musik, levende mennesker og „Det levende Ord“. I den levende julekalender

» Der er tale om en julekalender med levende lys, levende musik, levende mennesker og det levende Ord

har vi forsøgt at danne bro mellem himmel og jord, og i løbet af december bliver alle julens sendebud sendt fra himmel til jord; fra himmelborgen til stalden i krybben. Det være sig ærkeenglen Gabriel, kejser Augustus, Zakarias og Elisabeth eller Josef og Marie. Alle er de kernefigurer i julens drama.

Sådan foregår det

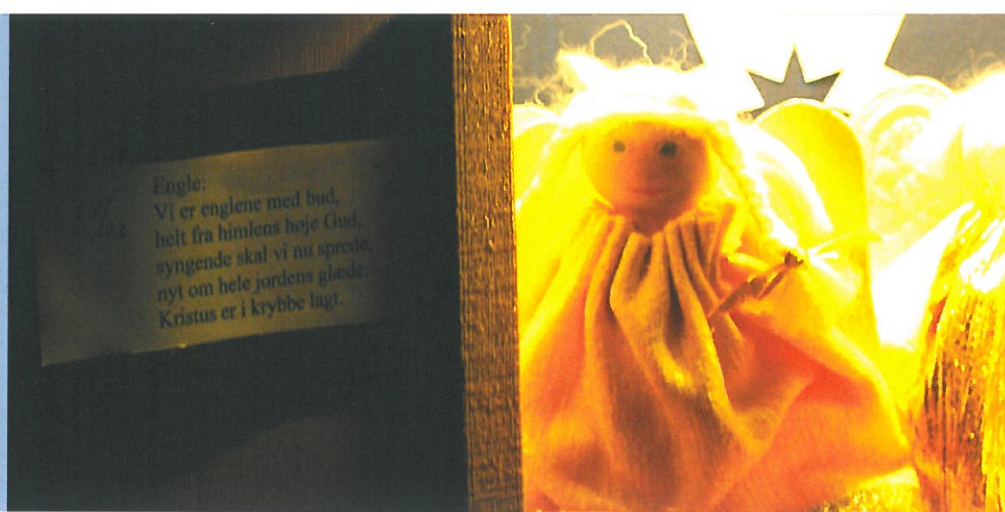
Hver eftermiddag – mandag, tirsdag, onsdag og torsdag på mørkningstidspunktet kl. 16.24 og en halv time frem – mødes sognets små og store i kirken, hvor man stemningsfuldt venter i mørket i våbenhuset til en lille triangel lyder. Derefter åbner „dagens gæst“ den første låge i den store „himmelborg“, som er anbragt i våbenhuset.

Bag hver låge står en figur, der hører med i juleevangeliet: en hyrde, en engel, et får o.s.v. Figurene er hvert år lavet af en af byens institutioner. I våbenhuset åbenbares det helt fysisk, at julebudskabet er sendt fra himmel til jord. Fra den funk-

DEN LEVENDE JULEKALENDER I TERSLØSE BYDER PÅ ET VÆLD AF DETALJER, DER GENTAGES FRA ÅR TIL ÅR. HER ER NOGLE EKSEMPLER:

- Uden for kirken står der hver dag det antal lygter, der svarer til datoen i december
- Ingen må gå ind i kirken før dagens gæst har åbnet dagens låge i himmelborgen i våbenhuset
- Ned fra loftet i kirkens kor hænger der engle
- 24 kirketekstiler fremstillet af sognemedhjælper Annette Olsen, hænger på kirkens bænkegavle.
- En kirketekstil knyttet til dagens tema hænger ned fra prædikestolen

Desuden har man valgt, at hver tirsdag i særlig grad er lagt an på børn.

lende, guld-belagte himmelborg „sendes“ menneskene/figurerne i juleevangeliet til en lille stald i kirkerummet, hvor vi i løbet af jule-måned kan se hele juleevangeliet blive til.

» Den levende juleka-lender ... et lokalt arrangement, der hviler på engagement, og som i de mørke december dage fortæller om adventstidens håb, forventning og glæde

Efter at være trådt ind i kirkerummet, der er dunkelt oplyst med levende lys, sætter vi os på kirkebænkene og lytter til musikken fra orgelet, og vi synger en salme, der har med vores tema at gøre.

„Dagens gæst“, som kan være byens slagter, skoleinspektøren, eller den lokale politiker, læser nu den bibeltekst, der er udvalgt

fra gammel- eller ny testamente. Også her har alle tekster med temaet at gøre. I 2010 var temaet det „Kristusbilleder“, hvor Kristusbillederne f.eks. var Løven, rosen, hyrden og lammet. Temaet afsluttedes før jul ved at medlemmer af kirkens børne- og ungdomskor opførte julespillet „Josef og Maria“ med indlagt læsning af juleevangeliet.

Desuden lytter vi i kirkerummet til dagens musikalske overraskelse, og her er der igen lokale kræfter i spil: organister fra nabosognene, børne-, ungdoms- og voksen-kor. Og enkeltpersoner. Den musikalske overraskelse kan være brudstykker fra Bachs Juleoratorium eller fra Händels Messias. Eller er det kan være en afrikansk trommedans eller noget helt fjerde!!!

Vi får også lov at høre en skumringsfortælling i børnehøjde, og når kirken forlades, må man ta' af kirkebøssen....et bolche eller et stykke chokolade at gå hjem på. Man må også gi' til kirkebøssen, idet vi hvert år har en indsamling: I 2008 blev

der samlet penge ind til moskitonet mod malaria; i 2009 blev der samlet ind til Hospitalsskibet Mercy Ship, der bl.a. foretager øjenoperationer, og i 2010 samlede vi ind til ris og vandpumper til verdens fattige.

Den levende julekalender er på den måde blevet et lokalt arrangement, der hviler på engagement, og som i de mørke december dage fortæller om adventstidens håb, forventning og glæde. En halv times tid i skumringstimen ... på vej mod jul.

» Vi får også lov at høre en skumringsfortælling i børnehøjde, og når kirken forlades, må man ta' af kirkebøssen....et bolche eller et stykke chokolade at gå hjem på.

Fortællinger fra en ølkasse

Af Flemming Kloster Poulsen, sognepræst
Sct. Mortens Kirke, e-mail: fkp@km.dk

En oplevelse

Det var ved et tilfælde, jeg opdagede fortællingens magi og dens mange muligheder. Jeg havde været præst i 10-11 år. Jeg havde et hold konfirmander, og vi arbejdede med en række bibelske fortællinger om grundlæggende livsspørgsmål. Det gik dårligt, konfirmanderne var uopmærksomme og optaget af alt muligt andet. Det var desværre sket ret mange gange før og efterhånden var jeg ved at køre sur i det.

Denne dag gav jeg nærmest op. Men i stedet for at skælde ud, som jeg plejede, tog jeg mig denne dag gevaldigt sammen, talte til 10, fik ro på mig selv og begyndte i stedet at underholde konfirmanderne med historier fra min egen tid i syvende

klasse. Om konflikter med mine forældre. Om dengang jeg blev smidt ud af matematiktimen. Mit første kys.

Og da jeg var kommet godt i gang, skete der et mindre mirakel – et eller andet fængede. Drengene kiggede op. En pige tyssede. Der indfandt sig en opmærksomhed, jeg sjældent havde oplevet før. Den følgende halve time sad konfirmanderne og fulgte med i mine kulørte historier.

Jeg havde nok forsøgt at fortælle før, men indtil da havde jeg kun opfattet fortælling, som en slags (småkedelig) underholdning. Jeg havde slet ikke været opmærksom på, at fortælling var noget, der skabte betydelig opmærksomhed, og som jeg måske kunne bruge i formidlingen af fagligt stof.

Mit hul i hegnet

Netop denne dag blev en afgørende erfaring og øjeåbner for mig. Den blev en impuls til, at jeg gik i gang med at arbejde med fortælling. Kort tid senere fandt jeg et fortællekursus på TPC i Løgumkloster, som jeg meldte mig til.

Kurset gav nogle grundlæggende værktøjer til at arbejde med fortælling, og fra da af begyndte jeg i mit arbejde som præst og underviser at bruge fortælling alle de steder, hvor det overhovedet lod sig gøre. Jeg kunne pakke et fagligt stof ind i en fortælling, eller jeg kunne krydre det faglige med fortælling.

Jeg ved det lyder som store ord, men siden da har det været en stor glæde at have konfirmander. Fortællingen blev mit »hul i hegnet«, det sted, hvor jeg slap igennem og fandt frihed og muligheder til at

arbejde med tingene på en sådan måde, at det blev sjovt og indholdsrigt, både for konfirmanderne og jeg selv.

Tilværelsesoplysning

Fortællingerne kunne være fra mit eget liv. Eller fra avisen. Eller fra litteratur. Eller genfortællinger af bibelhistorien. Mange slags fortællinger kan bruges, blot det kaster et lys ind over det som vi arbejder med. De er i høj grad med til at binde både prædiken og undervisning til den daglige genkendelige virkelighed.

Som sådan er fortælling ikke blot et pædagogisk fif. Men fortælling er også en erkendemåde, en vej til erkendelse. Gennem fortællingen forstår vi mere, end vi ellers ville have forstået.

Løgstrup formulerede det i sit berømte foredrag »Skolens Formål« i 1981 sådan: »Nu er det en ikke ualmindelig opfattelse – også blandt skolefolk – at fortællingen længe er blevet svigtet i den danske folkeskole. Så der kan være grund til at pege på to forhold. Det ene er, at tilværelsesoplysningen ikke kan undvære fortællingen og nøjes med teorien. Det andet er at fortællingen byder på den fordel, at den er for alle.« – Og han føjede til, at det først er ved at svøbes ind i vor egen og andres fortællinger, at vi bliver fortrolige med verden.

Det er denne livsoplysende fortælling, som er for alle, jeg arbejder med. Det vil sige den fortælling, som ikke blot vil underholde, men i sit indhold er med til at skabe erkendelse og kaste lys over det almindelige menneskelivs mange eksistentielle valg og etiske dilemmaer.

Fortællepraksis

Jeg bruger fortællingen – det fortællende element – i mit daglige arbejde med prædiken og alle former

for undervisning. Fortællinger giver billeder og »kroge«, som vi kan huske tingene på.

Jeg har også brugt fortællingen ved særlige fortælle-projekter i Folkekirkens Skoletjeneste. Børn fra skolerne er kommet ind i kirken, hvor jeg har fortalt bestemte bibelhistorier, som klasserne så har arbejdet videre med på anden måde.

Gennem en årrække har jeg desuden lavet FortælleCafe her i Randers, hvor jeg har genfortalt aktuelle romaner, hvor eksistentielle og etiske spørgsmål er på spil.

Det sidste jeg har lavet har været en serie »Bibelhistorier på en øl-kasse«, hvor jeg har været rundt i Randers, en lang række steder uden for kirkens mure, og stået på en øl-kasse og fortalt bibelhistorier.

Den fortællende kirke

Kirken er et hus med et enormt antal små og store fortællinger. Bibelhistorier først og fremmest. Men også alle historierne om kirken og dens indretning og historie.

Alle disse fortællinger rummer kristendommens indhold og sprog. Inklusive alle modsigelserne og spørgsmålene og tvivlen. Derfor skal de fortælles og sættes sammen med vores almindelige nutidige hverdagsliv.

Det er sigende, hvad der fortælles i Apostlenes Gerninger om Peter og Johannes, der var sat i fængsel: »Vi kan ikke lade være med at fortælle om det, vi har set og hørt«. Sådan var det fra begyndelsen et fundamentalt træk ved kristendommen: Vi møder den gennem fortællingen om, hvad nogen har set og hørt og oplevet.

Opgaven er den samme i dag: at fortælle det videre. I konfirmandstuen. Kirken. Sognegården. Skolen. Spejderhuset. Ved bålet. Alle steder, hvor folk vil lytte til historierne.

Det er sådan set bare med at gå i gang.

» Kirken er et hus
med et enormt antal
små og store fortællinger

Da fortælling for skolebørn satte fantasien i gang

Flemming Kloster Poulsen, sognepræst
Sct. Mortens Kirke, e-mail: fkp@km.dk

RAPPORT FRA ET SKOLE –
KIRKE PROJEKT I RANDERS

Jeg vil her fortælle om det seneste projekt fra efteråret 2010, hvor jeg har medvirket som fortæller i Folkekirkens Skoletjeneste i Randers. Projektet hed: »Historien bag ordet«. Det tog udgangspunkt i nogle af de udtryk i dagligsproget, som stammer fra Bibelen. Til daglig bruger vi mange udtryk. Vi siger f.eks. »Fra Herodes til Pilatus«, »sikke en ørkenvandring«, »han er en laban«. Men hvad er det for en historie, der gemmer sig bag ordene? Det skulle vi finde ud af.

Praktisk forløb

Vi skruede projektet sammen, så det indeholdt to led: det ene var, at eleverne blev inviteret ind i kirken til at høre mundtlige fortællinger om »historien bag ordet«. Dernæst fik børnene mulighed for at arbejde med historierne i PhotoStory.

Det handlede altså om at trække tråde fra dagligdagens sprog til bibelhistorierne og de centrale fortællinger i kristendommen.

Jeg stod for fortællingerne i kirken. Jeg havde lavet små plakater med

ordene på, som jeg havde med i en lille kuffert. Vi har ordene med i vores bagage. I løbet af 40-45 minutter fortalte jeg så historierne bag 5-6 af disse ord. set i bakspejlet skulle jeg nok have kortet historierne så meget ned, at der var blevet plads til ca. 10, men nu blev det altså kun 5-6 stykker.

Det viste sig, at det mest var elever i 6.-7. klasse, som kunne se poin-

» Billedsproget åbner hjertevejen og ikke kun hjernevejen.

terne i at trække tråde fra dagligdagens ord til historierne bagved.

Klassernes lærere fik tilbudt at komme på et lille kursus i brug af PhotoStory med professionel instruktør. PhotoStory er et program, hvori man kan lave sine egne små historier. Det er gratis at downloade.

Efter at eleverne havde hørt de forskellige hverdagsagtige udtryk og bibelske forklaringer, fik de til opgave, at reformulere en af de fortalte historier gennem billede, lyd og

tekst. Denne nye måde at fortælle på gav mulighed for at iagttage elevernes forståelse af historien.

Det var tanken, at skolerne skulle sende historierne til Skoletjenesten; det var der desværre kun én skole, der gjorde.

Projektets formål

Projektets formål tog udgangspunkt i »Trinmål for kristendomskundskab i 6. klasse«, hvor det bl.a. hedder: »Undervisningen skal lede frem mod at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at genkende eksempler på nutidige udtryk fra bibelske fortællinger.«

Klassiske fortællinger kombineret med nutidige fortælleformer. Det handlede altså om at bruge fortællingen, som både et pædagogisk redskab, men også som en erkende-måde, en vej til forståelse og indsigt i både dagligdagens sprog og kristendommens fortællinger.

Projektet handlede om at lytte til en historie i kirken. Men det

» Projektet handlede om at lytte til en historie i kirken. Men det handlede også om selv at prøve at fortælle og bruge sin egen mundtlighed.

handlede også om selv at prøve at fortælle og bruge sin egen mundtlighed.

I projektet indgik altså forskellige former for fortælling. Der var den klassiske brug af fortælling: en fortæller og en flok lyttende tilhørere. Sådan var det i kirken. Men det blev samtidig kombineret med moderne medier, Photo Story, hvor eleverne selv prøvede at fortælle deres historie.

Og det er for mig at se den måde, det skal være på. Den klassiske mundtlige fortælling er god og nødvendig, men den spiller også fantastisk godt sammen med nye, nutidige former for fortælling: film, you-tube, tegneserier osv.

Fortælling kan integrere facts med følelser

Dette er blot et enkelt eksempel på, hvordan den mundtlige fortælling kan indgå i et undervisningsforløb. Noget af det, den mundtlige fortælling kan (men som vi ofte glemmer), er at formidle et fagligt stof. Det gælder især formidling af kristendommens grundfortællinger.

Jørn Martin Steenbold, tidligere projektleder ved Institutet for Fremtidssforskning, har sagt, at i

» Billedsproget åbner hjertevejen og ikke kun hjernevejen.

fremtidens samfund vil fortællingen være noget af det eneste, som kan integrere facts med følelser.

Han begrundet det med at i »det 5. samfund«, følelsernes samfund, som kommer efter videns- og informationssamfundet, vil historiefortælling have en central placering på mange forskellige måder. Vi kan komme langt ind i komplicerede

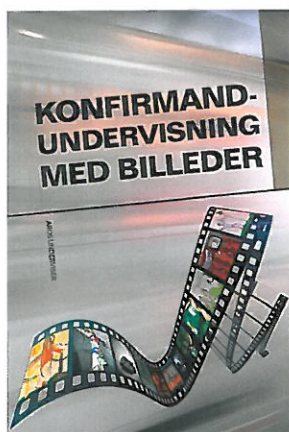
problemstillinger ved bl.a. at bruge fortællingen. Billedsproget åbner hjertevejen og ikke kun hjernevejen.

Mere enkelt kan det vel ikke siges om formidlingen af de bibelske grundfortællinger. De formidler både facts og følelser, både viden og tro. Tænk blot på påskens fortællinger. De formidler masser af viden om den kristne tro. Men det er samtidig fortællinger, der vækker stærke følelser; både vrede, medfølelse, gru, tro, tvivl, glæde.

Det ser jeg som den store styrke ved mundtlig fortælling: den åbner for nogle andre og meget direkte kanaler til forståelse af konflikter, tro og eksistentiel indsigt.

Det slår ikke til med en logisk-videnskabelig forståelse, men i nutidens og fremtidens moderne samfund er der også brug for en narrativ fortællende forståelse med dens åbne, flertydige tilgang, som ikke kun formidler fakta, men også rører ved hjertet, følelserne og fantasien.

B o g a n m

Konfirmandundervisning med billeder

af Kristian Brogaard et al
(Christina Elisabeth Ebbesen
Rikke Holm
Laura Lundager Jensen
Christine Pilegaard Larsen
Suzette Schurmann
Munksgaard)

Forlag: Aros 2010, 150 sider

Denne bog er længe ventet i en tid, hvor vi som præster står overfor billedeksperterne – de kommende konfirmander. De er en skærmet ungdom og en skræmning. De bæres frem, vil nogle sige – de er så ønsket, som de blive kan – især på steder som en ø, Ærø. Det er en anden problematik og tilbage til skærmen eller knapgenerationen, som Christine Pilegaard Larsen påpeger i afsnittet om film (p. 46). De kan det med knapper, som nu er blevet „touch“, men kan ikke reflektere. De ser verden som en billedskærm, og alt sker ved en skræm enten som touch eller med knap. De kan det der og kan bringes til fuldstændig ro ved at se billeder – det er et medie som i den grad kan få deres urolige sind og krop bragt på pauseknap. Det er frydefuld at fornemme, at her har vi en indgang til en tid og nogle år, der kan få selv den mest brændende og usikre nyudklækkede præst til at forstå, hvorfor det er så spændende, udmarvende, trættende og lyksaligt at have konfirmander, og få dem godt igennem, for så at mødes med dem nogle år efter og de siger: „Du fik mig til at forstå budskabet i `Forrest Gump`“.

Hvert område af billedmediet kunne have fyldt en hel bog. Den er opdelt i 5 kapitler med hver deres billedfelt – kunst, digitale billeder, film, musikvideoer og tegneserier.

Jeg kunne ønske mig, at filmkapitlet var meget mere udbygget i lighed med kapitlet om musikvideoerne. Der er mange gode nye film, der egner sig til undervisningen. Det har været meget berigende i undervisningen for mig at have gode film, som sagtens kan ses over flere gange, da konfirmanderne selv kan opresumere og styre, hvor langt man er kommet.

Afsnittet om at lave deres egen film kan helt sikkert blive et hit; men kræver meget mere af underviseren og udstyret i konfirmandstuen, samt sammenhængende tid, som forfatteren også påpeger. En hel dag på en konfirmandlejr vil være ideel.

Det er rigtig godt, hvis man har en konfirmandstue med en pc'er til alle, så de selv kan arbejde i mindre grupper; men det er vi ikke ret mange, der har. De fleste får først deres egen efter konfirmationen.

Det bedste kapitel i bogen er gennemgangen af musikvideoer. Det er ikke let at finde egnede og gode videoer, hvis underviseren ikke har fingeren på pulsen eller egne børn i konfirmationsalderen. Her får vi det serveret og lige til at gå til. De fleste er al for forudsigelige og svære at få ret megen reaktion på. Madonnas „Just like a prayer“ er al for tyndbenet. Jeg har brugt den på konfirmandlejr uden held.

Der er nogle fine gennemgange af musikvideoer med gode bibelhenvisninger såsom Pink, Justin Timberlake, Nephew, Linkin Park, Eminem og Outlandish. De er værd at tage fat på og som forfatteren bemærker – man kan nå at se dem flere gange. Det kan sagtens tryllebinde denne aldersgruppe. Her er masser inspiration at hente til en gruppe, som sagtens kan tryllebindes. Det gælder bare om – hvis man som underviser ikke lige er et undervisningstalant fra naturen – at finde det rigtige materiale med den gode evangeliske fortælling koblet på.

Sognepræst Agnes Haugaard, Ærø
ahau@km.dk

eldelse

Kunsten at fortælle

af Flemming Kloster Poulsen

Forlag: Religionspedagoisk Forlag,
144 sider

'...det mundtlige ord kan...løfte, bevæge, flytte, berige og åbne nye verdener og perspektiver' (FKP 138)

Min datter får hver aften en godnathistorie inden hun lægger sig til at sove. På et tidspunkt løb vi tør for bøger. Vi havde læst dem alle sammen og vi havde ikke fået lånt nye på biblioteket. I stedet begynde jeg at fortælle historier, fra dengang jeg var barn og boede hos mormor og bedstefar. Hun sad musestille og næsten åndeløs. Det, at jeg ikke sad og kiggede i en bog, men så hende i øjnene, når jeg fortalte, gav en hel unik nærhed. Fortællingerne fik et helt andet liv, som om historien først rigtig blev til i rummet mellem hende og jeg. Og det var næsten magisk. I dagene efter gengav og huskede hun de mindste detaljer i mine fortællinger.

Flemming Kloster Poulsen (FKP) pointerer i sin bog at fortæller og fortælling er en side af samme sag og det er i denne samhörighed at den mundtlige fortælling har en af sine styrker.

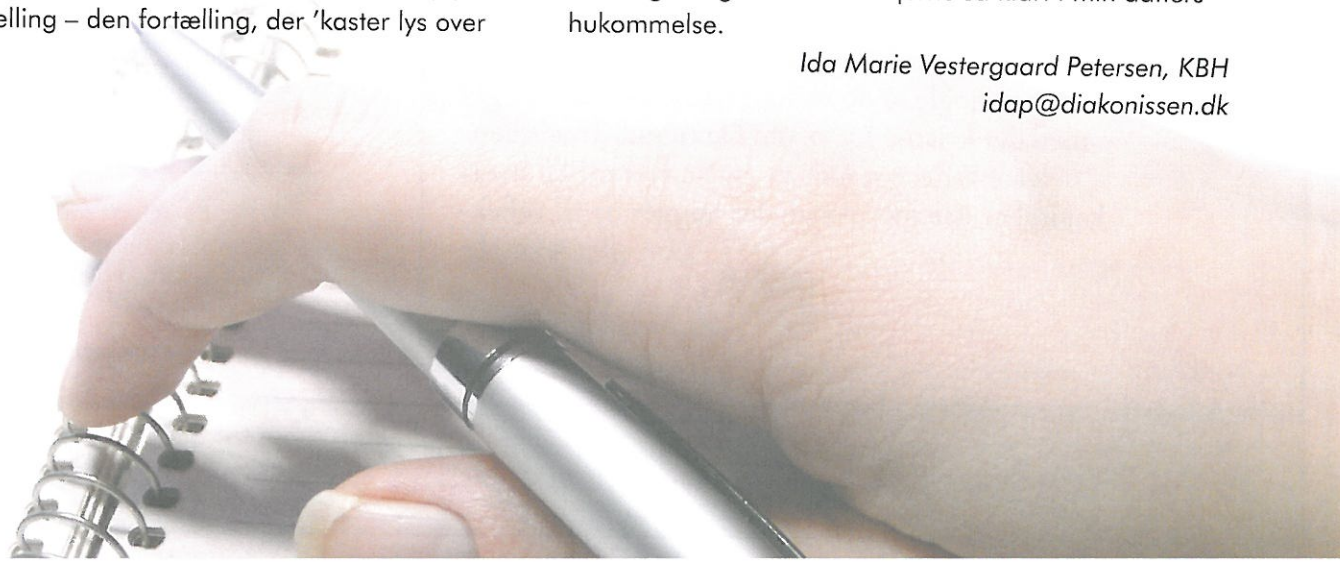
Bogen koncentrerer sig netop omkring den livsoplysende fortælling – den fortælling, der 'kaster lys over

over vores fælles menneskeliv, især litteraturen og bibelhistorien og de livshistoriske fortællinger'. Og FKP viser i sin bog at fortællekunsten er et håndværk og et redskab som alle kan lære at bruge. Samtidig er bogen en guide til, hvordan man bliver en kompetent mundtlig fortæller i skolen, kirken, på biblioteket eller hvor man nu har sit publikum. Den viser hvordan man får løftet blikket fra papiret og ud mod sine tilhørere, så man opnår den bedst mulige kontakt, der er så vigtig, når man skal formidle sit budskab. En af pointerne i bogen er da også, at den mundtlige fortælling er et stærkt redskab i formidling af fagligt såvel som personligt materiale, fordi den lader læreren, præsten og konsulenten stå tydeligere frem som menneske og derved gør materialet mindre anonymt og mere personligt og det igen er medvirkende til at tilhørerne husker fortællingen.

I bogen giver forfatteren gode råd og metoder til fortællingens strukturering, memorering og scenografi og især 'Fortælleteknikkens 10 bud' og 'Retorikkens arbejdsfaser' er brugbare og lettilgængelige redskaber, når man skal forberede sin mundtlige fremstilling.

To gode råd i bogen er, at man skal tro på sig selv og tro på sin historie. Mine godnathistoriers fortælleunivers udsprang fra fortællinger, som jeg holder af og som jeg 'tror' på. Måske var det det, der gjorde øjeblikket magisk og efterlod detaljerne så klart i min datters hukommelse.

Ida Marie Vestergaard Petersen, KBH
idap@diakonissen.dk

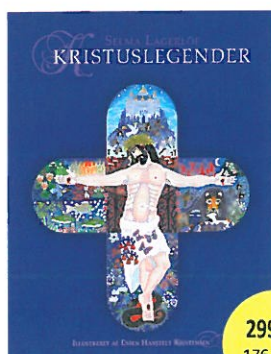

Selma Lagerlöfs KRISTUSLEGENDER

illustreret af Esben Hanefelt Kristensen

Nobelpristager Selma Lagerlöfs Kristuslegender er både smukke og magiske – her findes de for første gang i illustreret udgave.

Esben Hanefelt Kristensens billeder udstilles på Utzon Centeret i Aalborg fra 25. marts - 1. maj

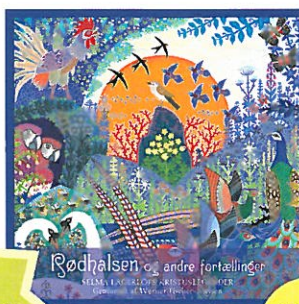
299 kr.
176 sider

KRISTUSLEGENDER

i nyoversættelse af
Nanna Thirup

Illustrationerne
anvendes i begge bøger

Årets
gavebøger
til voksne
og børn

199 kr.
112 sider

Rødhalsen og andre fortællinger

er udvalgte Kristus-
legender genfortalt
for børn af Werner
Fischer-Nielsen

Og også Thomas var med — noget om at være kristen

Studiemateriale om tro, tvivl og forholdet til Gud.

Med udgangspunkt i tvivleren Thomas besvarer bogen nogle af de mange spørgsmål, der følger med det kristne liv, fx om De ti bud, Trosbekendelsen, Fadervor, Dåben og Nadveren. Til hvert kapitel er der spørgsmål, der lægger op til refleksion eller samtale.

Af Bruno Rasmussen

129 kr.
88 sider

Køb bøgerne hos din boghandler eller på www.unitasforlag.dk